

4T PLA ESTRATÈGIC
BIBLIOTEQUES UPC
2 0 1 0

MEMÒRIA 2010

BIBLIOTEQUES UPC

Servei de Biblioteques i Documentació
UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA

Sumari

1. Instal·lacions	2
2. Tecnologia.....	4
3. Col·leccions.....	5
4. Bibliotècnica	8
5. Serveis bibliotecaris.....	9
6. Habilitats informacionals	13
7. Coneixement UPC.....	15
8. Accés a la cultura	16
9. Professionals	18
10. Organització i gestió	21
Oficina de Documentació i Arxiu (ODA).....	23
Dades estadístiques.....	25

1. Instal·lacions

Durant l'any 2010 el nombre d'usuaris que han visitat presencialment les biblioteques de la UPC ha estat de 2.762.705. D'aquests, 229.476 hi han accedit en horaris d'obertura extraordinària, és a dir, caps de setmana, festius i nits. A més, cal sumar a aquesta xifra les 10.780.562 visites que ha rebut el portal Bibliotècnica, la biblioteca digital de la UPC.

Oferta de serveis i col·laboracions amb altres unitats

Les biblioteques han continuat participat activament en la posada en marxa del magatzem cooperatiu de documents de baix ús GEPA (Garantia d'Espai per la Preservació de l'Accés). L'any 2010 s'han fet quatre càrregues de documentació (7.868 volums de monografies i 507 col·leccions de revistes), que han contribuït, gràcies a l'alliberament de metres lineals de prestatgeria, a fer diferents millores en els espais.

Per impulsar l'administració electrònica, i com a instrument de suport a la identitat digital (autenticació i signatura) de les persones de la comunitat, la UPC ha optat per l'ús del carnet universitari i el certificat digital. Per aquest motiu i, en la línia d'acostar el servei de gravació i gestió de certificats digitals, les biblioteques de l'EPSEB, l'EPSEVG i la BCT han estat les primeres biblioteques en posar en marxa una entitat de Registre de gravació i gestió de certificats digitals.

El certificat digital és un document electrònic signat per una autoritat de certificació — en el cas de la UPC, és l'Entitat de Certificació d'Universitats i Recerca (EC-UR) que pertany a la jerarquia del CATCert— que garanteix les transaccions digitals, permeten a l'usuari o la usuària identificar-se digitalment, signar documents, realitzar activitats de forma segura i amb validesa legal.

Durant l'any 2010, la BRGF, la BCT i la BCBL i els respectius serveis informàtics dels seus campus han creat un grup de treball anomenat "Intercampus" que té com a objectiu facilitar espais i equipaments per cobrir les necessitats de videoconferència i gravació de presentacions lligades a l'activitat acadèmica de la Universitat. Al llarg del 2011 es continuarà treballant en aquest projecte analitzant les càrregues de treball, avaluant els resultats i l'impacte i incorporant noves funcionalitats al projecte.

Espais i equipaments per donar suport a l'aprenentatge col·laboratiu

Els espais bibliotecaris ocupen un total de 21.527 m² i posen a l'abast dels usuaris 3.241 places de lectura. A més de les sales generals, la majoria de les biblioteques disposen de sales de treball en grup i sales de formació.

Durant l'any 2010 les biblioteques han efectuat diverses actuacions per adaptar els seus espais a les noves necessitats i per fer-ne més eficient l'ús. L'actuació més destacada ha estat la remodelació d'espais i equipaments de la BRGF. Aquesta remodelació ha estat vinculada al projecte de campus d'excel·lència Barcelona Knowledge Campus.

La BRGF també ha dut a terme una col·laboració amb l'Institut de Sostenibilitat i Coordinació de Campus Nord per reduir la despesa energètica i les emissions de CO2 a la biblioteca, que ha consistit en analitzar i monitoritzar el consum energètic, actuar sobre l'enllumenat adequant-lo a les necessitats dels espais, ajustar l'obertura d'espais al calendari d'usos de la biblioteca, ajustar les temperatures de consigna diàries segons les estacions i els espais climatitzats, instal·lar làmines solars a la façana i plantar arbres per reduir la radiació sobre el punt més crític de la façana.

La Biblioteca de l'ETSAV ha realitzat una important ampliació que ha consistit en el condicionament d'un espai annex a la biblioteca de 112 m2 per als usos següents: prestatgeries per la col·lecció menys consultada, espai per consulta i arxiu de cartografia i PFC, Factoria de Recursos Docents, escàners per ús dels usuaris, 12 punts de treball individual. La reforma dels espais també ha permès fer una nova distribució de les prestatgeries existents i augmentar el nombre de llocs de treball individual a la sala.

La BCT ha millorat l'automatització de la climatització i la il·luminació de l'edifici i ha equipat una de les sales de treball en grup amb un monitor per tal que els usuaris puguin connectar-se a Internet, fer simulacions de presentacions orals o realitzar exercicis en grup.

La Biblioteca de l'ETSAB ha creat 20 nous llocs de treball per als usuaris i ha posat en funcionament 3 sales de treball individual que es poden reservar a través de Bibliotècnica.

La Biblioteca de l'ETSEIB ha ampliat la zona d'estudi individual amb 8 noves places de treball, ha posat en marxa una nova sala de treball en grup amb capacitat per a 8 persones, ha remodelat l'espai d'entrada de la biblioteca i ha refet la senyalització de la sala per tal de donar més visibilitat als espais i col·leccions i millorar així la comunicació amb l'usuari.

La Biblioteca de l'FME ha realitzat una enquesta als usuaris amb l'objectiu de conèixer diferents aspectes de la biblioteca i sala d'estudis.

La Biblioteca de l'EUETIB ha millorat el vestíbul de la biblioteca amb una nova retolació, la instal·lació d'un directori d'espais i serveis a les plantes i la instal·lació d'una bústia de retorn de llibres.

Accessibilitat, manteniment i seguretat

Durant aquest any les biblioteques BRGF, BCT, ETSAB, ETSEIB, BCUM, EPSEVG, EUETIB i EUETII han obert en període extraordinari de caps de setmana i a la nit durant els mesos de gener-febrer i octubre-desembre. La Biblioteca de l'EPSEVG ha realitzat una prova pilot d'obertura extraordinària nocturna durant el mes de gener i la BCBL una prova durant els caps de setmana en període d'exàmens.

La Biblioteca de l'ETSAB i la BRGF, a partir d'un projecte de col·laboració amb la ONCE liderat per la Càtedra d'Accessibilitat de la UPC, han estat dotades amb ordinadors adaptats per a usuaris amb disminució visual.

El servei de riscos laborals ha elaborat un informe sobre l'evacuació de la Biblioteca de l'ETSAB on s'ha detectat alguns punts febles. Algunes de les deficiències o mancances s'han resolt al 2010 i en d'altres casos s'ha previst algunes actuacions a realitzar l'any 2011.

2. Tecnologia

Equipament TIC

Les biblioteques han millorat el seu parc informàtic amb l'ampliació i/o renovació dels equips, especialment a partir del Pla TIC de la UPC. Actualment, l'SBD disposa d'un parc informàtic integrat per 565 ordinadors de sobretaula i 172 ordinadors portàtils.

Les biblioteques que disposen de sales de treball en grup les han continuat millorant incorporant-hi nous equipaments tecnològics. En aquest sentit, la Biblioteca de l'EPSEVG ha instal·lat a les seves sales de treball en grup monitors de televisió de 37 polzades a les quals els usuaris poden endollar-hi els portàtils.

Innovació tecnològica

Durant l'any 2010 s'ha desenvolupat el programari que ha permès posar en marxa "Les prestatgeries virtuals" a través del catàleg. Mitjançant aquesta aplicació, l'usuari pot conèixer la localització física exacta dels documents dins la biblioteca a partir d'una cerca al catàleg. Al finalitzar l'any, 7 biblioteques tenen les seves prestatgeries virtuals en funcionament: BRGF, BCBL, ETSAB, ETSEIB, FNB, EPSEB i EPSEVG.

Durant l'any 2010 s'ha estudiat, i finalment descartat, l'ús del mòdul MediaBooking de Millennium per gestionar la reserva i el préstec d'ordinadors portàtils i de sales de treball en grup a les biblioteques. Per la gestió dels portàtils s'ha optat per utilitzar el mòdul de préstec de Millennium, mentre que per les sales de treball està previst desenvolupar una aplicació a mida durant el 2011. Per fer difusió de la disponibilitat de portàtils, s'ha adaptat l'aplicatiu de disponibilitat dels portàtils per a Netvives, canalBib i Bibliotècnica.

La BRGF ha creat la versió mòbil de consulta del portal UPCommons que permet accedir als materials dipositats als dipòsits institucionals de la UPC des de telèfons, PDAs, iPods i altres aparells amb accés a Internet.

La Biblioteca de l'ETSAB ha posat en funcionament el sistema de control per radiofreqüència dels llibres de lliure accés (RFID) per a millorar la seguretat i serveis. S'han millorat tasques i processos com el préstec, l'autopréstec, el recompte de l'ús de la col·lecció, la localització de llibres i l'inventari, aprofitant els avantatges d'aquesta tecnologia.

La Biblioteca de l'ETSEIB ha realitzat una prova pilot amb els anomenats *ThinClients*. Es tracta d'equipaments més econòmics, durabilitat més alta i que generen menys residus. La prova s'ha realitzat a la zona d'OPACS amb 2 màquines. La valoració d'aquesta prova és molt positiva i es podria estendre a altres biblioteques en un futur.

L'SBD ha treballat amb l'Oficina d'Identitat Digital amb l'objectiu de millorar l'actualització de la base de dades d'usuaris de Millennium mitjançant la sincronització amb la base de dades dels usuaris UPC.

Amb l'ajuda del personal de la BCUM, la Biblioteca de l'EEI, ha elaborat un nou escriptori virtual Netvibes dedicat majoritàriament als recursos i serveis que ofereix la biblioteca, però també amb esment a altres recursos i serveis que ofereixen altres biblioteques de la UPC o el Servei de Biblioteques i Documentació en general.

Diverses biblioteques han instal·lat l'anomenat "canalBib pocket" al taulells. Es tracta d'una versió per a pantalles d'ordinador de la informació que es presenta a les pantalles de televisió del canalBIB.

3. Col·leccions

Polítiques de desenvolupament de les col·leccions

En el marc del Pla de gestió i desenvolupament de la col·lecció de les biblioteques de la UPC, s'han elaborat nous documents i procediments de treball que complementen el Pla i que s'han orientat especialment a potenciar l'adquisició de llibres electrònics i a continuar les tasques de depuració dels fons:

- *Política de negociació de llicències d'ús dels recursos electrònics*
- *Procediment per a l'ampliació de títols de llibres electrònics de plataformes ja contractades a la UPC*
- *Procediment de gestió dels documents de la UPC objecte d'emmagatzematge al GEPA.*

També s'ha completat el document Desafectació de documents a les biblioteques de la UPC. Pla de gestió i desenvolupament de la col·lecció de les biblioteques de la UPC amb un nou apartat amb les indicacions necessàries per a gestionar la desafectació de documents.

Organització i gestió de les col·leccions

Durant l'any 2010, s'han catalogat i integrat al Catàleg de les biblioteques de la UPC 30.830 volums, 355 noves col·leccions de revistes i 3.939 documents en suport electrònic, que en conjunt representen 17.672 títols nous. Actualment, el Catàleg dóna accés a 640.339 volums de documents físics, 20.651 col·leccions de revistes en paper, i 29.961 documents en suport electrònic, que en conjunt corresponen a 371.569 títols diferents.

Tres biblioteques han fet inventari total o parcial de les seves col·leccions mitjançant el mòdul d'inventari de Millennium: l'ETSAV, la BRGF i l'EUETIB.

Per primera vegada, les biblioteques, mitjançant un aplicatiu del programa Millennium, disposen de dades de consulta de documents en sala. Així, el nombre de llibres consultats a les biblioteques ha estat de 147.423 i les consultes de números de revista en format paper, 16.173.

Respecte a l'ús del mòdul d'adquisicions, molt ben valorat per les biblioteques, s'han creat i gestionat 11.611 comandes. D'aquestes, 9.704 s'han rebut i pagat, 837 no s'han recepcionat i s'han traspassat a l'exercici 2011 i 1.070 s'han cancel·lat per diferents motius.

Les biblioteques han continuat treballant en l'esporgada de les col·leccions. Pel que fa als documents de baix ús, s'han fet quatre càrregues de documentació al magatzem cooperatiu de documents de baix ús GEPA (Garantia d'Espai per la Preservació de l'Accés), en les quals hi han participat diferents biblioteques: BRGF, BCT, FME, ETSEIB, ETSAV i els Serveis Generals de Biblioteques. En conjunt, les biblioteques han enviat al GEPA 7.868 volums de monografies i 507 col·leccions de revistes, que han permès alliberar 485 metres lineals de prestatgeria i fer diferents millores en els espais. També s'ha continuat treballant en la selecció de documents malmesos i obsolets per desafectar durant el primer trimestre del 2011.

Col·leccions de suport als estudis de grau i postgrau

Totes les biblioteques han adquirit les novetats de la bibliografia recomanada a les guies docents de les diferents titulacions dels centres, inclosa la bibliografia dels nous màsters, així com la bibliografia especialitzada dels diferents estudis. Amb la suma del pressupost ordinari i els extraordinaris, el conjunt de biblioteques de la UPC han invertit el 46% del seu pressupost destinat a adquisicions bibliogràfiques a l'adquisició de bibliografies de suport als estudis de grau/1r i 2n cicle i postgrau, i que ha permès l'adquisició de 3.175 títols de grau i 897 de postgrau. Respecte a les adquisicions de l'any passat, sobre el total del pressupost gastat, la despesa destinada, ha augmentat un 5% a les compres destinades per aquests estudis.

Les biblioteques que disposen de la guia docent a Prisma han continuat validant la bibliografia directament en aquesta aplicació. En concret, s'està validant la bibliografia de les següents escoles: ETSETB, ETSEIAT, EUOOT, EETAC, ESAB, FME, EPSEB, EPSEM, EPSEVG, i EET (antiga EUETII). A finals del 2010, s'hi ha afegit l'EUETIB.

La Biblioteca de l'ETSEIB ha seguit treballant en l'aplicatiu de suport a la gestió de la bibliografia de la guia docent; el producte es podrà posar en marxa quan Prisma pugui facilitar les alertes de canvis.

L'SBD ha participat en la 1a Convocatòria d'ATENEA Labs, dirigida a tot el professorat de la UPC interessat en treballar en nous aplicatius i funcionalitats de millora de l'ús d'ATENEA a l'àmbit de la docència. Es van presentar dues propostes per incloure a les intranets de les assignatures: l'accés a la bibliografia recomanada de cada assignatura i l'accés directe al Catàleg.

Col·leccions especialitzades politècniques

Aquest any, les biblioteques han invertit un 45% del seu pressupost en la millora de les col·leccions especialitzades, que ha permès un augment de 4.026 exemplars. El pressupost destinat a aquestes col·leccions ha disminuït en un 6% respecte a la despesa de l'any passat.

Respecte als llibres electrònics, a principis del 2010 es van fer accessibles els 436 títols d'Ebrary i els 512 de MyiLibrary contractats a finals del 2009 a través del CBUC. Durant l'any, s'han adquirit 91 nous títols d'Ebrary directament des de les biblioteques i la col·lecció d'Edicions virtuals UPC s'ha incrementat en 3 títols. Els productes contractats consorciadament també han augmentat: 89 nous títols de Safari (s'han donat de baixa 11 títols), 21 nous títols SpringerLink, 42 títols de Lecture Notes in Computer Science (SpringerLink) i 56 d'VLEX. Per facilitar la consulta del nous productes, s'han elaborat guies de consulta accessibles des de Bibliotècnica. A més, s'han posat en marxa dues versions en proves per l'avaluació de llibres electrònics als productes Morgan & Claypool i a la col·lecció completa d'Springer eBooks.

Pel que fa a obres de referència en línia, s'han subscrit tres noves enciclopèdies electròniques: Encyclopedia of Database Systems d'Springer, Britannica Universal i Mienciclo Universal i s'han incrementat en 60 els diccionaris accessibles des de la plataforma d'Oxford Reference Online.

Actualment, es disposa de diferents paquets comercials de llibres electrònics i enciclopèdies electròniques, que es complementen amb 420 llibres i 23 enciclopèdies i diccionaris gratuïts.

Per primera vegada, les bases de dades s'han catalogat a Millennium per facilitar-ne la recuperació a través del cercador de Bibliotècnica.

Col·leccions culturals, patrimonials i fons antic de la UPC

Aquest any, les biblioteques han invertit un 6% del seu pressupost en la millora de les col·leccions culturals i patrimonials, que ha permès un augment de 1.414 exemplars.

La Biblioteca de l'ETSAB ha transferit a l'Arxiu Gràfic una mostra representativa de l'activitat docent del departament d'Expressió Gràfica Arquitectònica. Des del departament s'ha fet el quadre de classificació de la documentació i s'han elaborat els protocols de transferència, digitalització i catalogació dels fons.

La Biblioteca de l'ETSEIB ha iniciat la col·laboració en el Projecte Almirall, de l'Ateneu Barcelonès, que té com a finalitat la creació d'un portal web que expliqui, contextualitzi i interrelacioni llibres, autors, temes i revistes en l'àmbit del pensament, la política i la cultura del segle XIX a Catalunya. La Biblioteca de l'ETSEIB col·labora amb la digitalització de fons patrimonial propi i també ha impulsat la col·laboració en aquest projecte d'investigadors de l'Escola que analitzen i comenten obres i autors de temàtica tècnico-industrial.

La Biblioteca de la FNB ha digitalitzat nous llibres del fons històric que es podran consultar en accés obert al futur web de Fons antic de la UPC, que contindrà el patrimoni històric de les biblioteques de la UPC.

4. Bibliotècnica

Continguts i serveis

El setembre del 2009 el Servei de Biblioteques i Documentació de la UPC va posar en funcionament una nova versió del portal Bibliotècnica. Al llarg del 2010 les biblioteques han migrat els continguts dels seus webs al nou portal desenvolupat amb el gestor de continguts Drupal. Aquestes webs incorporen noves funcionalitats amb la voluntat d'adaptar-les a les necessitats dels usuaris, com per exemple la consulta de la disponibilitat de les sales de treball o els ordinadors portàtils.

Bibliotècnica 2.0

Durant el 2010 les biblioteques han continuat experimentant amb eines 2.0 amb l'objectiu d'apropar els recursos i serveis als usuaris, així com obrir opcions per interactuar més directament amb ells. S'ha obert un compte de Bibliotècnica a Facebook que, de moment, només recull els RSS de Bibliotècnica i UPCommons.

La BCT ha creat el Canal Biblioteca Campus Terrassa al YouTube i un perfil a Twitter @UPCBibliotecaCT, i la Biblioteca de l'EPSEVG ha consolidat l'espai de microblogging al Twitter de la biblioteca, BIBUPCVilanova (<http://twitter.com/BibUPCVILANOVA>), com un canal de comunicació més amb els usuaris.

5. Serveis bibliotecaris

Informació i recerca bibliogràfica

El catàleg de les biblioteques de la UPC ha rebut un total de 8.860.279 consultes

Durant l'any 2010, s'ha continuat amb la implementació i consolidació del programa Millennium, el sistema d'automatització de les biblioteques de la UPC, que ha reportat diverses millores, tant als usuaris com a la gestió interna. Entre les millores dirigides als usuaris destaca la posada en marxa de les prestatgeries virtuals, l'actualització dels lligams amb les webs de les biblioteques, les millores en la cerca i presentació de la informació i l'elaboració d'un nou carrusel dedicat a l'Any Maragall. També destaca la posada en marxa, en fase beta, de la versió per a mòbil del Catàleg desenvolupada a la BRGF.

L'augment de la qualitat de la informació ha estat una altra de les línies d'actuació durant aquest any. S'han fet diverses actuacions de millora dels registres existents i s'han actualitzat algunes pautes de catalogació. En el marc del CBUC, s'ha continuat participant en el projecte CANTIC (Catàleg d'Autoritats de Noms i Títols de Catalunya), la base de dades d'autoritats de noms i títols elaborada de manera cooperativa. El nombre de registres d'autoritat del Catàleg ha augmentat de forma considerable, especialment a partir de l'automatització del procés d'importació des del CCUC, que ha permès crear 11.084 nous registres d'autoritats d'autors i matèries fins assolir la xifra de 33.322 registres.

Una altra actuació destacada ha consistit en lligar els registres del Catàleg UPC amb el seu corresponent registre al CCUC amb l'objectiu d'identificar més clarament els registres a nivell de catalogació, facilitar les actuacions de qualitat dels registres, i millorar l'actual enllaç des de l'OPAC del CCUC als catàlegs locals i facilitar-ne la localització directa des del CCUC. Com a resultat de l'actuació, s'ha aconseguit lligar el 81,17% dels registres.

Durant l'any 2010 el SIE (Servei d'Informació Especialitzada) ha donat resposta a un total de 182 consultes, que suposa un increment del 19% respecte el 2009.

La Biblioteca de l'ETSAB ha millorat l'atenció i la informació als taulells de la biblioteca, revisant el llibre clau del servei d'informació bibliogràfica i de préstec, elaborant guies ràpides dels serveis i definint quins serveis i informacions es donen en cada punt. La biblioteca també ha millorat el servei de consulta d'expedients acadèmics, fent la digitalització d'aquests documents per a donar resposta a les sol·licituds. En total, s'han digitalitzat 4 expedients.

La Biblioteca de l'ETSAV ha fet un vídeo de promoció de la biblioteca en 3D.

La BCUM ha posat en funcionament el producte "Saps com..." mitjançant el CanalBib, es tracta d'un servei de difusió i informació sobre l'ús dels recursos i serveis bibliotecaris.

Préstec i obtenció de documents

Les biblioteques de la UPC han fet 304.165 préstecs de documents, que suposa un augment del 2% respecte al 2009, tot i que no es recupera el volum d'anys anteriors. Els usuaris més actius han estat els estudiants de grau, 1r i 2n cicle, a qui correspon el 67,62% del total dels préstecs. El 16% dels préstecs correspon a estudiants de màster i doctorat i el 15% al professorat de la UPC.

És important destacar els esforços fets per potenciar l'autoservei en les transaccions del préstec per part dels usuaris. Pel que fa a les reserves de documents, el mes de desembre el 51,9% del total de reserves les han fet els propis usuaris des del web; en valors anuals, el total de reserves en règim d'autoservei s'ha situat en un 47,18% sobre el total.

La xifra d'autorenovacions també ha augmentat de forma considerable sobre les renovacions fetes als taulells; el 66,54% de les renovacions fetes durant el 2010 s'han fet en règim d'autoservei a través del web.

Cal destacar també l'augment de gestions mitjançant les màquines d'autopréstec, especialment a la biblioteca de l'ETSAB. Durant el 2010, s'han fet 14.836 préstecs des de les màquines, que representa un 15,64% sobre el total de préstecs. Des del mes de novembre, la màquina d'autopréstec de la Biblioteca de l'ETSAB ofereix la possibilitat de retornar documents en préstec; des la posada en marxa d'aquest nou servei, el 12% dels retorns de la biblioteca s'han fet en règim d'autoservei.

Durant l'any 2010, el Servei d'Obtenció de Documents ha demanat 3.102 peticions a biblioteques nacionals i estrangeres i ha subministrat un total de 2.737 documents.

Al 2010 també s'ha obert una nova convocatòria del programa de bons d'obtenció de documents, amb l'objectiu que els estudiants de màster i doctorat obtinguin de manera gratuïta còpies o préstecs de documents externs a les biblioteques de la UPC per a l'elaboració del projectes de final de màster o de les seves tesis doctorals. En aquesta edició, 145 estudiants han participat en la convocatòria i s'han subministrat 428 documents.

La Factoria de Recursos Docents

Durant el 2010 s'ha celebrat, per primera vegada, el Dia de la Factoria organitzat conjuntament per l'SBD i l'ICE. Es tracta d'un fòrum d'intercanvi d'experiències i un observatori dels materials elaborats. S'ha comptat amb la participació de professorat que ha mostrat alguns dels materials docents elaborats a les Factories i també biblioteques que han explicat breument els diferents serveis prestats des de les Factories. Hi van assistir unes 60 persones:
<http://upcommons.upc.edu/video/handle/2099.2/2072>

Pel que fa als serveis prestats per les factories, s'han portat a terme 639 actuacions de suport i s'han realitzat 101 préstecs de recursos (PC, capturadores de vídeo, escàners, videocàmeres, equips de micròfons sense fils, digitalitzadors de diapositives)

A més, s'han catalogat 37 materials docents consultables a:
http://biblioteca.upc.es/Factoria/materials_data.asp?Any=2010

L'altra actuació important portada a terme el 2010 pels bibliotecaris responsables de la Factoria de la BCBL, és l'evolució del Servei d'enregistrament de vídeos docents cap a un servei d'auto enregistrament, on l'usuari és autònom i només necessita suport puntual de la Factoria. Aquest nou servei permet als estudiants auto enregistrar presentacions en vídeo adjuntant alhora presentacions amb PowerPoint o altres aplicacions ofimàtiques o d'Internet. Per fer ús del servei, els estudiants reserven la sala d'auto enregistrament a través del mateix aplicatiu que fan servir per reservar les sales de treball en grup de la biblioteca.

Propietat intel·lectual SEPI

El Servei de Propietat Intel·lectual (SEPI) ha continuat oferint assessorament als membres de la comunitat universitària sobre aspectes relacionats amb els drets d'autor.

Actualment, les consultes sobre drets d'autor estan totalment integrades al Servei de Referència i Informació de cadascuna de les biblioteques i cal tenir en compte que, els usuaris han incrementat notablement els coneixements bàsics sobre els drets d'autor, motiu pel qual les consultes rebudes són menors que en anys anteriors i amb un grau superior d'especialització.

Des dels SGB s'han realitzat un total de 349 actuacions relacionades amb els tràmits d'identificadors de documents (principalment dels recursos en línia disponibles a UPCommons).

S'ha realitzat un nombre important de sessions de formació en habilitats informacionals amb continguts que fan referència als drets d'autor i s'han elaborat diversos productes informatius.

Per altra part, s'han elaborat diferents documents relacionats amb la implementació de nous serveis o millora dels ja existents: "Política de negociació de llicències d'ús dels recursos electrònics" i les "Càmeres de videovigilància a les biblioteques de la UPC: procediment d'instal·lació", en col·laboració amb l'Assessoria Jurídica de la UPC.

Serveis per a la innovació i de valor afegit

Durant aquest any s'ha consolidat el servei de préstec d'equipaments tecnològics a través de Millennium amb 5.803 préstecs de dispositius USB, lectors de llibres electrònics (e-readers), consoles (Wii i DSi), ratolins, taules digitals, calculadores i auriculars. També s'ofereixen altres materials que poden facilitar el treball dels usuaris: cables de xarxa, allargadors, lladres, cadenats per a ordinadors portàtils, retoladors per a les pissarres de les sales de treball i claus dels armariets. Des de les biblioteques s'han fet diverses campanyes de difusió del servei i s'ha creat una pàgina específica a Bibliotècnica.

A finals d'any, la pràctica totalitat de les biblioteques han iniciat el préstec d'ordinadors portàtils mitjançant el mòdul de préstec de Millennium, després de descartar l'ús del programari MediaBooking, que no ha resolt les expectatives de manera satisfactòria. El servei ofert és només de préstec, sense opció de reserva; com a mesura complementària, algunes biblioteques han posat en marxa el servei d'avís per SMS per gestionar cues d'espera en moments amb molta demanda. La disponibilitat dels portàtils es mostra a Netvives, canalBib i Bibliotècnica.

Com a millora del servei de reserva i préstec de sales de treball en grup, s'ha començat a treballar en el disseny d'una aplicació a mida que ha de substituir les actuals.

Durant el 2010 s'han incrementat les prestacions d'*u-win*, l'espai físic i virtual de la BRGF dedicat als videojocs. Les actuacions que s'han realitzat durant 2010 han estat: augmentar la representació de videojocs UPC, incrementant-la amb jocs provinents del Centre de la Imatge i la Tecnologia Multimèdia (*C/ITM*), desenvolupar un nou servei de préstec de consoles Nintendo DS amb 10 jocs que l'acompanyen i posar a disposició de la comunitat universitària de la UPC una consola Wii amb 5 jocs, per utilitzar dins la sala *u-win*.

La Biblioteca de l'EPSEVG ha posat en marxa el servei FIBRA (Facilitadors d'Indicadors Bibliomètrics i Recursos per a l'Avaluació), un servei destinat a proveir recursos per a l'avaluació de l'activitat científica i facilitar les dades referents a l'impacte de la producció en la recerca de la comunitat docent i investigadora de l'EPSEVG.

6. Habilitats informacionals

Habilitats informacionals per als estudiants de grau i de postgrau

L'SBD ha participat en el grup de treball (impulsat pel Servei de Relacions Internacionals de la UPC) que té per objectiu fer extensiva a tots els campus de la UPC, l'actuació de benvinguda als estudiants internacionals que anteriorment es feia només al Campus Nord. A més, les biblioteques han fet actuacions d'acollida als estudiants internacionals dins de les activitats organitzades per les diferents escoles. En conjunt, s'han ofert 8 sessions a la BRGF, BCT, BCBL i ETSEIB amb una assistència de 128 estudiants.

També s'ha participat en la jornada de "Benvinguda institucional d'estudiants internacionals de Màsters i Doctorats UPC" organitzada pel Servei de Relacions Internacionals. En aquesta jornada es va presentar el Servei de Biblioteques a 18 estudiants internacionals de màster i doctorat.

A l'inici del curs acadèmic 2010-2011 s'han fet 175 sessions d'acollida informant als nous estudiants de la UPC sobre els recursos i els serveis bibliotecaris bàsics, a la qual hi han assistit 4.589 estudiants.

Respecte a l'any anterior, es constata una consolidació de les sessions d'acollida en el primer curs dels nous estudis de grau. Al 2010, han estat 15 les escoles que han desenvolupat el Nivell 1 de la competència genèrica "Ús solvent dels recursos d'informació" en les sessions d'acollida.

Pel que fa a les sessions de formació en habilitats informacionals dutes a terme al llarg del 2010, s'ha produït un increment notable, tant en el nombre d'activitats formatives realitzades (335) com en el nombre d'assistents: 5.758 membres de la comunitat universitària han participat en alguna activitat, fet que suposa un increment del 52% d'assistents respecte l'any 2009.

Durant el 2010 s'ha continuat potenciant la formació semipresencial amb la plataforma Atenea, amb la realització de 33 activitats semipresencials.

A partir d'una iniciativa de la BCT, les biblioteques han elaborat la "Guia de primers auxilis". Es tracta d'una guia, disponible en català, castellà i anglès que ofereix als nous estudiants la informació bàsica de la biblioteca.

Habilitats informacionals per al PDI i el PAS

Un any més, l'SBD ha participat en la jornada d'acollida al nou PDI contractat a la UPC, on s'ha fet una presentació de les biblioteques de la UPC al nou professorat que arriba a la universitat.

Des de les biblioteques s'han impartit formacions individuals i en grup a 209 membres del PDI i 43 membres del PAS en determinats recursos d'informació: bases de dades, l'eina de gestió de referències bibliogràfiques RefWorks, Propietat intel·lectual, etc.

En col·laboració amb l'ICE (Institut de Ciències de l'Educació) de la UPC s'han realitzat 11 tallers als quals han assistit 144 membres del PDI. Aquests tallers han estat:

- Eines per buscar informació acadèmica a Internet i introducció al web 2.0
- Nou servei a la BCBL: autoenregistrament de vídeos docents (píndoles docents)
- Propietat intel·lectual a la Universitat: qüestions bàsiques
- Recursos i serveis per estar al dia en la teva especialitat
- Refworks. Gestor de referències bibliogràfiques

Virtualització, programes d'aprenentatge i altres materials didàctics

L'any 2010, el material didàctic InForma't, disponible a Atenea, s'ha utilitzat en 9 activitats formatives reconegudes amb 3 crèdits de lliure elecció per a estudiants de 1r i 2n cicle i en 15 assignatures de màster i doctorat.

Els principals mòduls de l'InForma't han estat adaptats a format web i s'han incorporat a Biblotècnica. A aquest nou recurs formatiu s'hi han incorporat alguns dels diferents vídeotutorials o píndoles formatives elaborades per les biblioteques:

- Cercadors acadèmics a Internet
- L'estratègia de cerca
- El plagi: què és i com s'evita
- L'Accés Obert i les llicències Creative Commons
- Com conèixer el factor d'impacte d'una revista

7. Coneixement UPC

UPCommons: portal d'accés obert al coneixement de la UPC

<http://upcommons.upc.edu/>

UPCommons és el dipòsit de documents digitals de la UPC, que té com a objectiu organitzar, arxivar, preservar i difondre en accés obert, la producció intel·lectual resultant de l'activitat de recerca de la Universitat.

El 2010 la BRGF ha dissenyat i posat en funcionament la versió mòbil del conjunt de dipòsits institucionals d'UPCommons. Aquesta nova aplicació permet la consulta adaptada a telèfons, PDAs, iPods i altres aparells mòbils amb accés a Internet.

A llarg del 2010 s'ha continuat incrementant el fons que integra UPCommons, destaca especialment l'increment d'un 26% respecte al nombre de documents disponibles al 2009 del repositori de treballs acadèmics i també el nombre de documents disponibles a e-prints que se situa en 5.320.

El Dipòsit de Materials Docents, que es troba en fase de redefinició, ha incrementat el seus continguts amb 224 materials docents i 1.106 exàmens. Actualment, el dipòsit dóna accés a 5.360 materials docents i 25.833 exàmens de les diferents titulacions i assignatures que s'imparteixen a la UPC.

En l'edició de gener de 2011 del rànkning web de dipòsits institucionals elaborat pel CSIC, UPCommons continua apareixent en les primeres posicions de repositoris institucionals.

S'ha continuat difonent el portal, amb iniciatives com la de la BCT, que ha enregistrat dos nous vídeos Mediativ explicatius d'UPCommons.

Difusió i explotació de la producció científica de la UPC

Durant aquest 2010 s'ha continuat duent a terme la tasca de revisió de qualitat de la producció científica dels membres del PDI de les escoles. Les biblioteques han consolidat els circuits d'informació i els procediments de treball relatius a la prestació del servei de DRAC (Descriptor de la Recerca i l'Activitat Acadèmica de la UPC) amb la revisió de 9.815 activitats curriculars.

Les biblioteques han realitzat estudis bibliomètrics sobre la producció científica de la Universitat. La BCBL ha elaborat un informe que recopila la producció de recerca al campus i la BRGF ha completat i difós l'*Estudi comparatiu de la publicació científica de la UPC i l'Escola de Camins vs. altres universitats d'àmbit internacional (1998-2008)* i també ha elaborat, juntament amb la Biblioteca de l'FME i l'Oficina de Suport a la Recerca Matemàtica, l'*Estudi comparatiu de la publicació científica en les àrees de matemàtiques i estadística i investigació operativa a la UPC vs. altres universitats d'àmbit internacional (2000-2009)*.

La BRGF també ha editat el *Recull de tesines de l'Escola de Camins dels cursos 2007/09*.

8. Accés a la cultura

Llibres per llegir

La Biblioteca de l'ETSEIB ha creat una nova col·lecció de còmics que s'ha integrat en les activitats de la Càtedra UNESCO de Tècnica i Cultura, en el marc del projecte de recerca i divulgació "Còmic, ciència i tecnologia".

Diverses biblioteques han continuat desenvolupant el Racó dels Llibres (RdL), un espai que promou l'intercanvi de llibres tècnics i no tècnics entre la comunitat universitària amb l'objectiu de fomentar la lectura i potenciar la reutilització i l'intercanvi de llibres.

Exposicions i actes de promoció cultural de la UPC

Les biblioteques han realitzat nombroses exposicions, que han contribuït a donar a conèixer als usuaris alguns dels fons bibliogràfics més destacats de les biblioteques. En són alguns exemples:

- Té futur el llapis?" (BRGF)
- Energies renovables (BCT)
- El còmic i l'aeronàutica (BCT)
- Espai Erdős (FME)
- Experiències matemàtiques (FME)
- *Descobreix el Cosmos*, del 25 de febrer al 17 de març (ETSEIB)
- *Narcís Monturiol*, del 23 d'abril al 29 de juny, al Fons Històric de Ciència i Tecnologia (ETSEIB)
- La Biblioteca de la FNB ha realitzat una exposició de nusos mariners, amb llibres sobre submarins en motiu de l'any de Narcís Monturiol.
- Hàbitat i patrimoni: mirades al Marroc presaharià (EPSEB)
- El pla Cerdà: 150 anys (EPSEB)

La Biblioteca de l'ETSAB ha participat amb els fons de la biblioteca i l'arxiu gràfic de l'ETSAB a les exposicions següents:

- Exposició fons antic de la biblioteca de l'ETSAB. Biblioteca ETSAB 8/11/2010 – 11/12/2010. Carmen Rodríguez Pedret – Comissió fons antic / Àrea cultura ETSAB / Biblioteca ETSAB.
- L'Eixample de Cerdà. 150 anys de modernitat. Fundació Urbs i Territori Ildelfons Cerdà . Drassanes reials 24/11/2009—24/01/2010.
- Per laberints. CCCB 28/7/2010—9/1/2011 Fundación Bancaja-Madrid 27/1/2011—29/5/2011
- América en las bibliotecas universitarias españolas. Archivo general de indias. Sevilla. 8/10/2010—28/02/2011.

La Biblioteca de l'ETSEIB ha col·laborat activament en diferents activitats organitzades per l'ETSEIB com el "*Club de Lectura de l'ETSEIB*" i el "*Certamen Literari de Sant Jordi*".

Projectes bibliotecaris amb els països en via de desenvolupament

La Càtedra UNESCO de Salut Visual ha iniciat un projecte de cooperació amb la Facultat de Medicina d'una universitat d'El Salvador amb la qual hi col·labora la BCT per formar els seus bibliotecaris. Es tracta d'un projecte que s'anirà desenvolupant al llarg dels propers anys.

La BRGF ha impartit uns seminaris d'Habilitats Informacionals a Sudamèrica emmarcat dins d'un curs de doctorat que imparteix el departament d'Organització d'Empreses. L'any passat ja es va col·laborar amb aquesta unitat en una edició que es va fer a Mèxic. Properament està previst realitzar dos seminaris a Mèxic i Lima.

9. Professionals

Pla de formació per al desenvolupament professional

Durant l'any 2010 s'han ofert un total de 114 accions formatives, a les quals han assistit 408 persones de l'SBD. A més, l'SBD també ha organitzat activitats de formació com les diferents edicions del taller de DRAC (Descriptor de la Recerca i l'Activitat Acadèmica de la UPC) adreçat al personal de les biblioteques.

L'SBD ha participat en congressos, seminaris i jornades professionals. Aquests en són alguns exemples:

- XI Workshop REBIUN sobre Proyectos Digitales: "Diez años de Proyectos Digitales". València (7-8 Octubre 2010)
- The 5th International conference on open repositories 2010. Madrid (6-9 July 2010)
- DrupalCamp Spain 2010. Cornellà (26-28 Febrero 2010)
- 4as. Jornadas Os-Repositories. Barcelona (3-5 Marzo 2010)
- LIBER 2010. Aarhus (29 June-2 July 2010)

S'han dut a terme estades professionals en el marc de les actuacions de mobilitat promogudes pel Servei de Relacions Internacionals (SRI):

- Estada a la Technische Universität München
- Estada a les biblioteques del Massachusetts Institute of Technology (MIT)
- Estada a biblioteques d'universitats canadenques i nord-americanes

Aprenentatge d'idiomes: anglès

En l'àmbit bibliotecari el domini de l'anglès s'ha convertit en els darrers anys en una competència clau per al desenvolupament de les tasques pròpies dels professionals de les biblioteques. És per això que el personal de les biblioteques s'ha continuat formant per tal d'incrementar i millorar els coneixements d'aquesta tercera llengua. Durant el 2010 el personal de les biblioteques ha rebut ajuts corresponents a les diferents modalitats per a l'aprenentatge d'anglès que ofereix la Universitat.

Bones pràctiques i gestió del coneixement

El personal de les biblioteques ha publicat documents i ha dut a terme diverses presentacions i comunicacions en congressos i jornades d'àmbit nacional i internacional:

- [Biblioteca Rector Gabriel Ferraté](#); [Escola Tècnica Superior d'Enginyers de Camins, Canals i Ports de Barcelona](#). Estudi comparatiu de la publicació científica de la UPC i l'Escola de Camins vs. altres universitats d'àmbit internacional (1998-2008) <http://hdl.handle.net/2117/12549>
- [Cacho Figueras, Yolanda](#); [Prieto Jiménez, Antonio Juan](#). La publicació científica de la UPC: integració de sistemes d'informació, política institucional d'accés obert i nous rols per a la biblioteca. Jornades Catalanes d'Informació i Documentació (12es: 2010: Barcelona). <http://hdl.handle.net/2117/9733>

- Clavero Campos, Javier; Codina Vila, Miquel; Pérez Gálvez, Andrés. La tecnología es protagonista: aplicaciones y servicios de la Biblioteca Rector Gabriel Ferraté. "El profesional de la información", 2010, vol. 19, núm. 1 (gener/febrer), p. 63-69. <http://hdl.handle.net/2117/6303>
- Codina Vila, Miquel ; Pérez Gálvez, Andrés ; Clavero Campos, Javier. *Mobile services in the Rector Gabriel Ferraté Library, Technical University of Catalonia*. "Reference services review: reference and instructional services for libraries in the digital age", 2010, vol. 38, núm. 2. <http://hdl.handle.net/2117/7158>
- [Garcia Gómez, Consol](#). La recerca i la nova comunicació científica. Tendències a tenir en compte a la UPC. <http://hdl.handle.net/2117/8996>
- Giones-Valls, Aina; Serrat-Brustenga, Marta. La gestió de la identitat digital: una nova habilitat informacional i digital. "BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació", Juny 2010, núm. 24. <http://hdl.handle.net/2117/8688>
- [Martínez, Dídac](#). 10 Objetivos tácticos para conseguir que los repositorios Institucionales de documentación académica de acceso abierto a Internet sean estratégicos para la universidad. Presentació integrant de la taula rodona "Los agentes implicados en el OA" de les 4as Jornadas OS-REPOSITORIOS Políticas de promoción del acceso abierto celebrades a Barcelona del 3 al 5 de març de 2010. <http://hdl.handle.net/2117/6656>
- Amparo Núñez , Remei García, Trini Castillo, Cristina Díez, Montserrat Roca . *Habilidades informacionales integradas en los grados de edificación y geomática (EPSEB-UPC): caso práctico de cooperación entre docentes y bibliotecarios a: VI CIDUI: nuevos espacios de calidad en la educación superior. Un análisis comparado y de tendencias* Barcelona 30 de junio,1 y 2 de julio de 2010
- Pérez, Andrés; Amat Lluïsa; Bagés, Taïs; Méndez, Montserrat; Roca, Marta. *Fidelitzant usuaris digitals: innovacions TIC a les biblioteques UPC*. "Item: revista de biblioteconomia i documentació", 2010, núm. 52
- Pérez Gálvez, Andrés. *Servicios móviles en la Biblioteca Rector Gabriel Ferraté*. Jornadas ABBA (20è : 2010 : Barcelona)
- Perona, Lluïsa; Puertas, Miquel. [Redefinint els rols dels bibliotecaris de suport a la recerca universitària](#). "Item: revista de biblioteconomia i documentació", juliol/desembre 2010, núm. 53, p. 53-64. <http://hdl.handle.net/2117/10953>
- [Prieto Jiménez, Antonio Juan](#), [Serrano-Muñoz, Jordi](#) ; [Rico Millán, Oriol](#). SWORD: utilitat per a la integració de repositoris amb aplicacions de gestió docent. 2n Espai CBUC d'intercanvi de coneixements i experiències (2010: Barcelona). <http://hdl.handle.net/2117/8394>
- [Prieto Jiménez, Antonio Juan](#); [Cacho Figueras, Yolanda](#); [Íñigo Robles, Ruth](#); [Rovira, Anna](#); [Serrano-Muñoz, Jordi](#). Integrating research output in UPC repositories. Open Repositories (5a: 2010: Madrid). <http://hdl.handle.net/2117/8389>
- [Prieto Jiménez, Antonio Juan](#); [Cacho Figueras, Yolanda](#); [Íñigo Robles, Ruth](#); [Serrano-Muñoz, Jordi](#). La publicación científica de la UPC: integración de sistemas de información, política institucional de acceso abierto y nuevos roles para la biblioteca. REBIUN. Workshop sobre Proyectos digitales (10é: 2010, Valencia). <http://hdl.handle.net/2117/9695>

- [Serrano-Muñoz, Jordi](http://hdl.handle.net/2117/6466). Drupal en la vida real 8 exemples de uso: Bibliotècnica, la biblioteca digital de la UPC. DrupalCamp Spain 2010. Cornellà (26-28 Febrer 2010) <http://hdl.handle.net/2117/6466>
- *Serrano-Muñoz, Jordi; Rico Millán, Oriol; Prieto Jiménez, Antonio Juan; Pérez Gálvez, Andrés; Clavero Campos, Javier; Payan Muñoz, Iván.* "Geolocalización" de documentos en las bibliotecas UPC. REBIUN. Workshop sobre Proyectos digitales (10é: 2010, Valencia). <http://hdl.handle.net/2117/10464>
- La Biblioteca de l'ETSAV ha presentat la ponència *Serveis 2.0 a la biblioteca* a les XX Jornades ABBA. Barcelona-ETSAB (12-13 novembre 2010)

L'SBD ha organitzat el 22è Fòrum de Coneixements, amb les presentacions següents:

- Estada a la biblioteca de Massachusetts Institute of Technology . Consol García
- Bibliopèdia: Glossari de termes bibliotecaris. Jazmina Carmona
- L'e-administració a la UPC. Frederic Casanovas. Oficina per a l'Administració Electrònica.
- Serveis mòbils a la BRGF. Javier Clavero
- Visita professional als serveis bibliotecaris d'universitats canadenques i nord-americanes Marina Casadevall i Marta Roca
- El servei d'autoenregistrament de vídeos docents de la BCBL. Mar Romani
- Foment de la lectura a les biblioteques de la UPC: el carretó de les postres de la BCUM. Conxa Moncunill i Montse Méndez
- Promoció de la igualtat d'oportunitats a la UPC. Maria Álvarez. Càtedra d'accessibilitat
- 2010 LIBER Annual Conference. Aarhus University, Denmark. Miquel Codina, Marta Cortina, Gemma Flaquer i Anna Rovira
- Organització de LIBER 2011. Anna Soler, Bea Ruiz, Anna Rovira, Marta Cortina i Marta López

Bones pràctiques i gestió del coneixement

Per tal de compartir el coneixement obtingut en les diverses activitats dins l'àmbit del desenvolupament professional, les biblioteques han realitzat "formació en cadena" adreçada al personal de la biblioteca. A més, s'ha creat un nou espai a la Intranet de l'SBD on es poden dipositar els materials de formació per facilitar així el traspàs del coneixement a totes les persones del Servei.

10. Organització i gestió

Qualitat, avaluació i benchmarking

Al gener de 2010 es va aprovar la nova “Carta de serveis de les biblioteques UPC” que constitueix una eina per a la millora contínua en la qualitat dels serveis que ofereix la UPC. La carta estableix els serveis que tenen encomanats les biblioteques envers els usuaris de la Universitat i els compromisos de qualitat en la seva prestació, així com els drets i els deures dels usuaris en relació amb aquests serveis.

La BCT ha definit accions de millora arrel de l'enquesta de serveis comuns realitzat a membres del PDI i del PAS del campus de Terrassa al mes de gener entre les quals destaquen: l'increment de la difusió del dipòsit institucional UPCommons i aconseguir l'obertura del servei durant els caps de setmana d'octubre a juny.

La Biblioteca de l'EPSEVG ha participat en el projecte de qualitat de l'EPSEVG que ha resultat guanyador del 3r Premi a la Qualitat de la Gestió Universitària, convocat pel Consell Social de la UPC.

Gestió de recursos

L'SBD va reassignar a les biblioteques un import de 450.000,00 € per a l'adquisició de les col·leccions bibliogràfiques amb una disminució del 10% de pressupost respecte a l'assignació del 2009.

La despesa realitzada en l'adquisició de col·leccions bibliogràfiques ha estat de 417.214,80 €. A més, les biblioteques han invertit un total de 32.785,20 € del pressupost ordinari en concepte d'enquadernacions, premsa i altres materials.

El nombre de documents adquirits amb el pressupost ordinari és de 8.943 €, el que suposa una disminució del 5% respecte als volums comprats amb el pressupost de l'any passat.

Amb la suma del pressupost ordinari i els extraordinaris, s'ha invertit en la compra de les col·leccions bibliogràfiques un total de 453.579,46 € i s'han adquirit 9.704 exemplars. Cal destacar que segons la tipologia de document, s'ha gastat un 46% del pressupost per completar les bibliografies corresponents als estudis de 1r i 2n cicle/grau i postgrau i un 45% en col·leccions especialitzades polítècniques. Per motiu de l'adquisició destaca un 68% de despesa en creixement de la col·lecció i un 20% en desiderates.

En total des de les biblioteques s'ha gestionat un pressupost de 500.134,25 €.

Lideratge del CBUC i altres col·laboracions

El Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya (CBUC) ha continuat desenvolupant els diferents programes inclosos en el seu pla de treball. La UPC hi ha participat activament formant part dels diferents òrgans de govern i dels deu grups de treball que el CBUC actualment té en funcionament.

Al 2010, s'ha format part de dos nous grups de treball: la Comissió Estratègica i el grup de proves pel PUC, el futur servei de préstec consorciat.

També s'ha signat un acord amb Innovative, empresa propietària del sistema automatitzat de gestió Millennium, per desenvolupar i implementar un nou producte, Encore, que consisteix en una interfície de descoberta per al CCUC.

Pel que fa als repositoris digitals de documents, s'ha continuat incorporant nous continguts en els repositoris en funcionament (TDX: Tesis Doctorals en Xarxa; RECERCAT: Dipòsit de la Recerca de Catalunya; RACO: Revistes Catalanes amb Accés Obert; MDC: Memòria Digital de Catalunya.

Pel que fa a la Red de Bibliotecas Universitarias (REBIUN) — una comissió sectorial de la CRUE — les activitats més destacades han estat articulades al voltant del pla estratègic 2007-2010. L'SBD participa en la "Línea estratégica 1: REBIUN en el ámbito del aprendizaje" i en el "Grupo de trabajo RECOLECTA para la definición de un sistema que permita evaluar y certificar la calidad de nuestros repositorios según criterios internacionales".

La Biblioteca de l'Escola Universitària Politècnica de Mataró (centre adscrit a la UPC) ha inaugurat nou edifici, amb el nom de Biblioteca del TecnoCampus Mataró-Maresme, que és el resultat de la fusió de la Biblioteca de l'EUPMt amb les biblioteques de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials del Maresme i de l'Escola Superior de Ciències de la Salut (ambdues adscrites a la UPF). Els fons de l'antiga Biblioteca de l'EUPMt ja estan integrats al Catàleg de les biblioteques de la UPC i s'està treballant en un conveni de col·laboració per permeti unificar els fons de les tres biblioteques.

En el marc del conveni signat amb la Fundación Conocimiento y Desarrollo (CyD) i la Universitat Politècnica de Catalunya, s'ha donat suport a la Fundació en la creació d'una base de dades en Access i en la catalogació del seu fons documental. Aquest fons està format per 570 volums que corresponen a 383 títols.

Oficina de Documentació i Arxiu (ODA)

Durant el 2010 s'han continuat desenvolupant els projectes d'arxiu encetats el 2009 i se n'han començat de nous tot pensant en la implementació del model de gestió documental i arxius a la UPC.

Per tant, s'han desenvolupat projectes i actuacions en les àrees següents:

- Concreció de l'abast dels serveis prestats, difusió al web, i formació dels usuaris.
- Millora de l'organització i gestió dels arxius de la UPC.
- Assessorament en la gestió documental i arxiu de les Oficines del Rectorat.
- Configuració del sistema de gestió dels arxius de la UPC.
- Participació en el projecte e-administració de la UPC.

Objectius i projectes

- S'ha continuat amb el projecte d'organització i tractament documental de l'Arxiu del Rectorat.
- Diferents unitats van sol·licitar dur a terme projectes d'organització d'arxiu, amb l'objectiu de realitzar el tractament arxivístic adient per tal de garantir l'accés a la documentació. En conjunt les actuacions dutes als 11 projectes d'arxiu van significar 3.545 caixes involucrades i 1.822 caixes catalogades, amb un total de 4.719 expedients catalogats i 145 sèries identificades. Durant el 2010 es van invertir 7.220 hores de treball en l'organització d'aquests arxius.
- L'ODA ha participat activament en el projecte d'implementació de l'administració electrònica a la UPC. La definició del model documental UPC en col·laboració amb la consultoria informàtica Everis, ha donat lloc a diverses sèries, definint la seva classificació, la documentació que forma part de l'expedient i les seves característiques, i part de les metadades a nivell de sèrie, expedient i document.
- Durant tot l'any s'han dedicat un total de 370 hores al projecte d'e-administració, d'aquestes, 340h han estat de tasques tècniques per part del personal de l'ODA que representen el 92% del temps total dedicat al projecte i 30 hores de tasques directives per part de la cap del SBD, que representen el 8% del temps total dedicat al projecte.

Serveis

- Pel que fa als serveis d'accés a la documentació, cal destacar les 8 operacions de consulta als dipòsits d'arxiu, amb un total de 31 caixes consultades i 114 expedients. Són 97 les còpies realitzades (fotocòpies en paper o documents escanejats), on es van veure implicades 232 caixes i 272 expedients. Les unitats van demanar 7 incorporacions de documents, que han suposat tractar 344 caixes i 369 documents incorporats als dipòsits gestionats per l'ODA. Es van dur a terme 142 operacions de préstec, en referència a 290 caixes i un total de 274 expedients prestats. Durant l'any 2010 es van tancar 5 recuperacions d'expedients, amb 19 caixes implicades i un número de 19 expedients recuperats. En darrer lloc, es van retornar 172 expedients en 104 operacions i amb un total de 105 caixes implicades.

- S'han realitzat 12 transferències de documentació des de les unitats de la UPC que representen 650 noves caixes als dipòsits, ordenades i classificades al programa "Arxiu ODA". Aquestes transferències han suposat un total de 4.660 documents/expedients catalogats.

Formació d'usuaris i difusió

- S'han assessorat usuaris de diferents unitats en 24 ocasions, ja sigui presencialment, via telefònica, o per correu.
- Han rebut formació 56 usuaris en un total de 7 sessions formatives, que equivalen a 14 hores

Annex - Dades estadístiques 2010

Taula 1: Usuaris potencials

	2007	2008	2009	2010	% +/-
Estudiantat grau i 1r-2n cicle*	28.364	27.764	27.737	27.974	1%
Professors*	2.656	2.713	2.752	2.780	1%
Estudiantat doctorat	2.915	2.912	2.986	3.000	0%
Estudiantat màsters oficials	1.332	2.184	2.775	3.011	9%
PAS*	1.525	1.584	1.629	1.694	4%
Títols propis	506	567	317	114	-64%
Centres adscrits	1.155	948	1.304	1.713	31%
Formació permanent (FPC)	4.464	4.550	4.330	2.822	-35%
Total	42.917	45.230	43.830	43.108	-2%

* S'inclouen els professors, estudiants i PAS d'EUETIB i EEI

Taula 2: Instal·lacions i equipaments

A. Infraestructura

	2007	2008	2009	2010	% +/-
Metres quadrats	19.993	19.993	21.435	21.527	0%
Seients	3.392	3.076	3.197	3.241	1%
Metres lineals de prestatgeries	23.394	23.024	24.120	22.130	-8%

B. Obertura de les biblioteques

	2007	2008	2009	2010	% +/-
Mitjana dies obertura anual	249	249	308	258	-16%
Mitjana hores setmanals	57	57	75	54	-28%

B. Visitants

	2007	2008	2009	2010	% +/-
Totals	2.602.733	2.694.651	2.746.883	2.762.705	1%
En dies festius	177.259	169.967	182.010	229.476	26%

E. Equipaments

	2007	2008	2009	2010	% +/-
Càmeres fotogràfiques	12	17	15	17	13%
Càmeres vídeo	13	13	14	16	14%
Escàners usuaris	6	28	29	24	-17%
Escàners personal	14	15	15	31	107%
Fotocopiadores usuaris	17	19	19	16	-16%
Fotocopiadores personal	8	8	8	10	25%
Impressores usuaris	8	16	16	5	-69%
Impressores personal	80	65	65	63	-3%
Lectors-reproductors àudio	6	10	10	12	20%
Lectors-reproductors microformes	3	7	5	4	-20%
Màquines autoprèstec	3	4	4	4	0%
PC personal	274	195	274	176	-36%
PC usuaris sobretaula	352	395	338	389	15%
PC usuaris portàtils	145	184	188	172	-9%
Pissarres digitals				3	100%
Reproductors vídeo	23	28	28	22	-21%
Lectors de llibres electrònics (e-reader)			20	17	-15%
Taules digitals				3	100%
TV	16	31	29	26	-10%
Videojocs				14	100%

Taula 3: Col·leccions

A. Recursos d'informació electrònics

	2007	2008	2009	2010	% +/-
Bases de dades electròniques	234	355	338	47	-86%
Llibres digitals	8.305	6.646	10.157	11.370	12%
Revistes electròniques	8.577	10.304	12.880	12.404	-4%
Sumaris electrònics	475.204	635.781	294.619	230.962	-22%
Sumaris: revistes buidades	236	234	167	167	0%

B. Coneixement UPC

	2007	2008	2009	2010	% +/-
Tesis Doctorals en Xarxa (*)	4.144	5.835	8.305	10.020	21%
Treballs acadèmics UPC	1.869	3.752	5.464	6.877	26%
Títols a Revistes i Congressos UPC	31	37	49	50	2%
Articles a Revistes i Congressos UPC	2.900	5.478	6.203	7.369	19%
Publicacions a E-prints UPC	923	1.951	2.397	5.320	122%
Materials docents al Dipòsit de Materials Docents	22.480	26.641	27.758	28.899	4%
Videoteca UPC	226	581	863	1.354	57%

(*) Inclou el total de tesis consultables a www.tdx.cat

C. Fons bibliogràfics al catàleg de les biblioteques de la UPC

	2007	2008	2009	2010	% +/-
Títols de llibres (*)	297.347	313.913	331.718	371.569	12%
Títols de revistes (*)	21.129	22.830	24.112	20.658	-14%
Exemplars de llibres (suport físic)	557.110	590.278	612.218	640.339	5%
Col·leccions de revistes (suport físic)	20.397	20.337	24.452	20.651	-16%

Taula 4: Serveis bibliotecaris

A. Préstec

	2007	2008	2009	2010	% +/-
Total	323.421	330.293	298.321	304.165	2%
Per tipus d'usuari					
Usuaris 1r-2n cicle	66,3%	64,8%	63,6%	67,6%	6%
Professors	10,9%	10,7%	9,8%	10,0%	2%
3r. Cicle	15,0%	16,2%	16,0%	15,8%	-1%
PAS	5,2%	5,4%	5,5%	3,6%	-35%
No UPC	2,7%	2,9%	2,3%	3,0%	30%

B. Servei d'Obtenció de Documents

	2007	2008	2009	2010	% +/-
Peticions demanades per biblioteques UPC	3.294	3.625	3.384	3.102	-8%
Peticions subministrades per biblioteques UPC	2.046	2.581	2.425	2.737	13%

C. Formació d'usuaris: sessions d'acollida

	2007	2008	2009	2010	% +/-
Sessions	128	116	133	175	32%
Places ofertades	5.490	5.390	5.648	5.967	6%
Assistents	3.821	4.138	4.321	4.589	6%
Hores de formació impartides	108	109	251	250	0%

D. Formació d'usuaris en informació especialitzada

	2007	2008	2009	2010	% +/-
Sessions	243	444	330	341	3%
Assistents	3.009	5.100	4.398	6.185	41%
Hores de formació impartides	1.374	951	1.540	1.521	-1%

E. Ús dels recursos electrònics

	2007	2008	2009	2010	% +/-
Consultes a Biblioteca	48.746.735	111.009.618	14.681.908	10.780.562	-27%
Consultes al catàleg	2.858.112	2.870.898	6.930.732	8.860.279	28%
Consultes a bases de dades	587.460	564.200	512.430	412.765	-19%

F. Servei d'Informació Especialitzada

	2007	2008	2009	2010	% +/-
Consultes especialitzades	149	201	153	182	19%

G. Servei de Propietat Intel·lectual

	2007	2008	2009	2010	% +/-
Consultes ateses	61	55	48	*	
Identificadors tramitats (DL, ISBN, ISSN)	253	317	375	278	-26%

(*A partir de 2010 no es recull aquesta dada (integrades al Servei d'Informació Especialitzada)

H. Servei de Préstec de Portàtils

	2007	2008	2009	2010	% +/-
Nombre de préstecs	15.438	31.116	45.320	57.541	27%
Nombre de reserves	1.036	1.302	1.120	*	-14%

*A partir de l'any 2010 no oferim aquest servei

I. La Factoria de Recursos Docents

	2007	2008	2009	2010	% +/-
Nombre de materials docents elaborats	26	38	24	37	54%
Nombre d'activitats formatives	3	13	12	13	8%

Taula 5: Personal

A. Personal del Servei de Biblioteques

	2007(*)	2008	2009	2010	% +/-
Bibliotecaris	95	98	98	97	-1%
Tècnics de Suport a Biblioteques	44	44	44	49	11%
Personal d'administració	6	7	7	7	0%
Personal informàtic	4	4	4	4	0%
Becaris (equivalent a la jornada completa)	48	36	36	41	14%
Total	197	189	189	198	5%

(* Inclou personal de caps de setmana)

B. Activitats formatives al personal del Servei de Biblioteques

	2007	2008	2009	2010	% +/-
Sessions	66	77	126	114	-10%
Assistents	222	557	465	408	-12%
Hores de formació impartides	687	979	7.358	6.210	-16%

Taula 6: Pressupost

A. Pressupost assignat al Servei de Biblioteques

	2007	2008	2009	2010	% +/-
Pressupost del Servei de Biblioteques	1.988.616,00	2.104.612,50	2.104.612,82	1.997.811,52	-5%
Funcionament del Servei de Biblioteques	63.100,00	63.100,50	63.100,00	63.100,00	0%
Beques estudiants					
(* A partir del 2002, beques pagades per: SBD, ICE/CRSD i altres):					
Becaris pagats per l'SBD	221.747,00	228.399,50	235.251,00	235.957,00	0%
Becaris factories (**)					
Becaris pagats Escoles	84.966,00	50.370,50	51.450,00	52.487,00	2%
Total	2.358.429	2.446.483	2.454.414	2.349.356	-4%

(** A partir de 2007, pressupost únic per a beques SBD + factories)

B. Altres pressupostos gestionats per les biblioteques de la UPC

	2007	2008	2009	2010	% +/-
Altres pressupostos (Unitats UPC, subvencions, col·legis, etc.)	95.960,66	20.000,50	38.829,56	59.536,61	53%
Subvenció Pla d'inversions universitàries 2002-2006					

